

KĄCIK KOLEKCJONERA MEDALI

W 1989 roku, na 50. rocznicę wybuchu II wojny światowej, Towarzystwo Wiedzy Obronnej (TWO) wydało medal okolicznościowy, poświęcony pułkownikowi Stanisławowi Dąbkowi i Lądowej Obronie Wybrzeża (poniżej).

Na awersie medalu przedstawione jest popiersie Pułkownika „trzy czwarte w lewo” w mundurze Wojska Polskiego, na którym widoczne są najwyższe posiadane przez niego odznaczenia, tj. Krzyż Orderu Virtuti Militari i Krzyż Walecznych (w 1957 r. został On także pośmiertnie odznaczony Krzyżem Grunwaldu II klasy) oraz dystynkcje pułkownika i fragment tzw. koalicyjki.

W otoku napis: PUŁKOWNIK STANISŁAW DĄBEK - 28.III.1882 - 19.IX.1939.

Rewers medalu przedstawia scenę walki. Pododdział żołnierzy polskich, uzbrojonych tylko w karabiny, lekką i ciężką broń maszynową - atakowany z lądu, ostrzeliwany z morza i bombardowany z powietrza - broni się na Kępie Oksywskiej. Niżej data „1989” rozdzielona znakiem TWO. Nad kreską nazwisko autora medalu - KOTYŁŁO. Na obwodzie medalu napis: LĄDOWA OBRONA WYBRZEŻA - 1 - 19 WRZEŚNIA 1939.

Medal projektował i wykonał Zbigniew Kotyłło na zlecenie Towarzystwa Wiedzy Obronnej - emitenta medalu.

Medal o średnicy 70 mm wybiła Mennica Państwowa w Warszawie w dwóch wersjach: - tombak srebrzony i oksydowany - 3.000 sztuk; - tombak patynowany - 3.000 szt.

Rozprowadzany był przez Koła Terenowe TWO wśród członków Towarzystwa i kolekcjonerów.

Medal ten ukazał się jako kolejny, dziewiąty, w ramach zaplanowanej przez Zarząd Główny TWO serii medali pamiątkowych pt. „Wybitni wodzowie i dowódcy w historii oręża polskiego”. (Dotychczas ukazało się 49 medali - ostatni, 50., ukaże się niebawem. Jak mówił jeden sławny pan „Ale to już całkiem inna historia...”) „Pokażę wam, jak Polak walczy i umiera”

Słowa te wyryte zostały na płycie nagrobnej pułkownika Stanisława Dąbka, którego mogiła znajduje się na Cmentarzu Redłowskim w Gdyni.

Pułkownik Stanisław Dąbek, związany z wojskiem od 1914 roku, a z Wojskiem Polskim od 1918 r., na Wybrzeże przybył pod koniec lipca 1939 r., obejmując 23. tegoż miesiąca dowództwo Brygady Obrony Narodowej i jednocześnie pełniąc obowiązki dowódcy Lądowej Obrony Wybrzeża.

Pomimo, że zdawał sobie sprawę z beznadziejności sytuacji, w ciągu pozostałego mu miesiąca Pułkownik poczynił wiele, by przygotować podległe mu jednostki wojskowe do obrony.

Wykazał to przebieg walk we wrześniu 1939 r. na Wybrzeżu, zwłaszcza w czasie siedmiu dni heroicznej obrony Kępy Oksywskiej.

Kiedy nie stało już nadziei - Pułkownik wolał śmierć niż niewolę.

Opr. Romuald Lech Sieradzki

***

fot. medali wyk. G. Waleszkowski

2 Morski Pułk Strzelców walczył w obronie Gdyni na granicy z Wolnym Miastem Gdańskim, w okolicy Kolibek i Wielkiego Kacka. Na tym terenie Gdyni bronił pociąg pancerny „Smok Kaszubski”. Podczas walk zginęło wielu żołnierzy. Obrona w Kolibkach skupiona była pomiędzy potokiem Kamionki a kościółkiem pw. Św. Józefa w Kolibkach. Kościółek ten, dziś już nie istniejący, w czasie zaborów strzegł wiary, przechowywał pamiątki narodowej świętości i budził nadzieję. Został zburzony za to, że stanowił punkt bohaterskiej obrony we wrześniu 1939 roku. Stał się symbolem polskich Termopili. „Powinien być odbudowany w wolnej Polsce” - taki napis odczytać można na skromnej tabliczce krzyża, ustawionego w Orłowie.

W okresie 1-19 września 1939 r. w walkach na terenie Gdyni zginęło 3 tysiące żołnierzy, w tym około 50-ciu Oficerów i Podoficerów oraz 58-miu Marynarzy z ich dowódcą kmdr Horydo na czele.

2-gi Morski Pułk Strzelców, za swoje męstwo w walkach w 1939 roku został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari.

Sierż. w st. spocz. Józef Halbryt
2 Morski Pułk Strzelców

Zaproszenie

Środowisko II Morskiego Pułku Strzelców ma zaszczyt zaprosić na uroczystości związane z bohaterską obroną wybrzeża we wrześniu 1939 roku, w której dominującą rolę odegrał

II MORSKI PUŁK STRZELCÓW

1. W dniu 06.09.98 o godz. 11.15 - msza św. w Wielkim Kacku
2. W dniu 13.09.98 o godz. 10.00 - msza św. w Orłowie
3. W dniu 19.09.98 o godz. 11.00 w Mostach, gmina Kosakowo

Program uroczystości w dniu 19.09.98 r.

- 10.30 - złożenie wiązanek kwiatów przez władze gminy pod pomnikiem w Kosakowie
- 10.40 - złożenie kwiatów na kwaterach poległych żołnierzy przez władze Gminy
- 10.50 - Uroczysta zbiórka przy pomniku w Mostach

Przewodniczący Klubu Żołnierzy - Obrońców Wybrzeża
Środowisko 2-go Morskiego Pułku Strzelców w Gdyni
Józef Halbryt